

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM
II ETAP

Różnorodność w edukacji

- ☐ dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- ☐ dzieci uzdolnione
- ☐ dzieci cudzoziemskie
- ☐ polskie dzieci powracające z zagranicy

Autor: Liliana Zientecka
liliana_zientecka@tlen.pl

Spójność społeczna w kontekście edukacji

W Polsce, podobnie jak w wielu krajach europejskich w ostatnich dwóch dekadach mamy do czynienia z pogłębiającą się zjawiskiem niespójności społecznych

Szkoła musi radzić sobie

z coraz większym zróżnicowaniem wśród uczniów

System oświaty może być skutecznym narzędziem budowania spójności pod warunkiem, że osłabione zostaną mechanizmy reprodukcji nierówności w ramach instytucji edukacyjnych

http://www.batory.org.pl/programy_operacyjne/debaty/2009/kryzys_i_polityka_spoleczna

http://ks.mkidn.gov.pl/pages/mk_posts/iii.-wyzwania-rozwojowe-dla-kapitalu-spolecznego-11.php

Spójność społeczna minimalizuje wykluczenie społeczne

Spójność społeczna polega nie tylko
na zwalczaniu wykluczenia społecznego i ubóstwa

Społeczeństwo spójne to

wspólnota wolnych, wspierających się nawzajem ludzi

którzy dążą do tych wspólnych celów metodami demokratycznymi

Chodzi również o tworzenie solidarności w społeczeństwie
tak by wykluczenie zminimalizować i zwalczać za pomocą prewencji

Źródło: ekonomiaspoleczna.pl

Społeczeństwo obywatelskie to wspólnota

W wykonaniu zadań społecznych
państwo konstytucyjne i praworządne powinno dopełniać społeczeństwo
obywatelskie

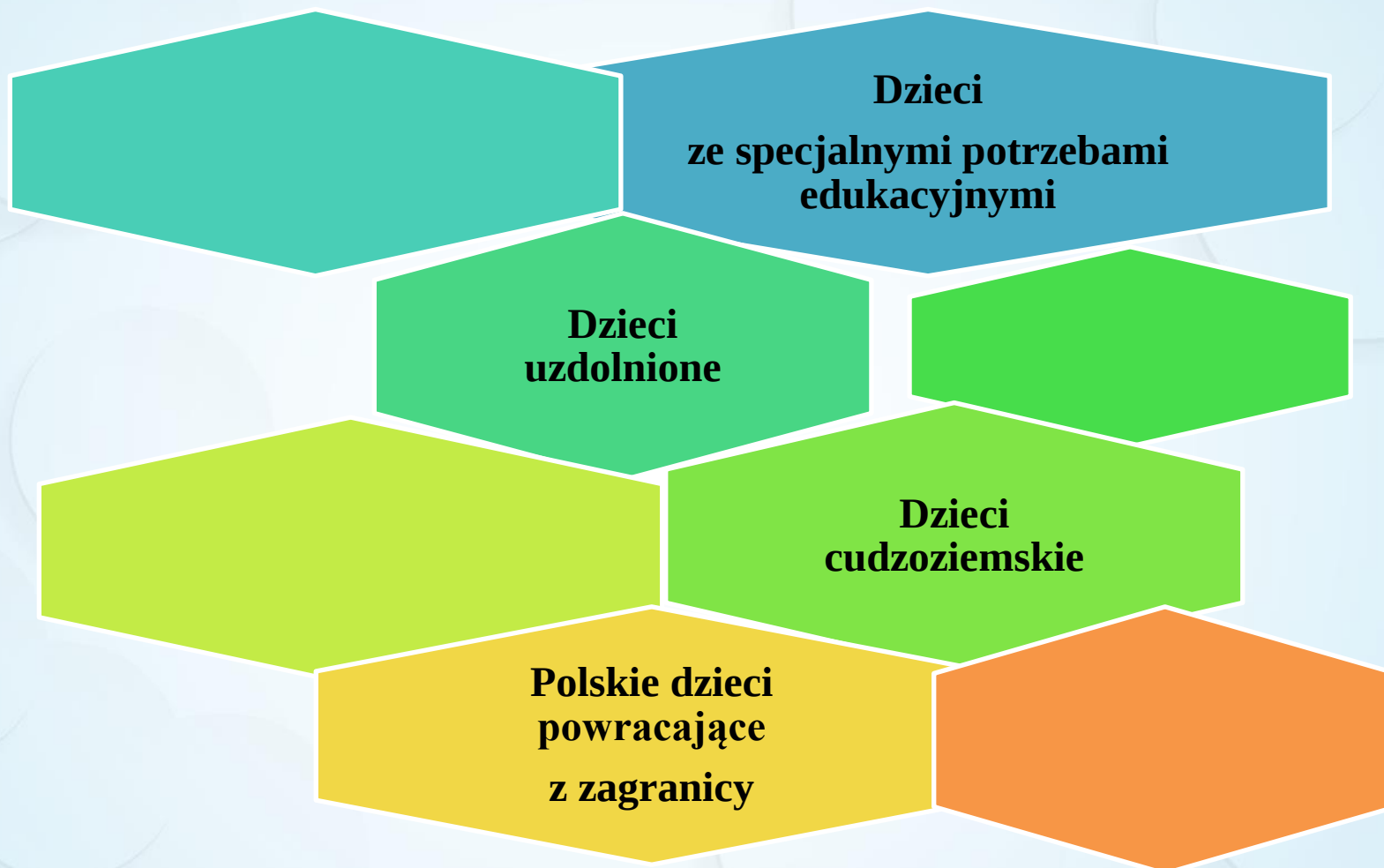
Społeczeństwo obywatelskie to rodzaj społeczeństwa demokratycznego
w którym obywatele świadomie uczestniczą w życiu publicznym
są aktywni i odpowiedzialni oraz posiadają zdolność samoorganizacji

Podstawową cechą społeczeństwa obywatelskiego jest

świadomość jego członków
potrzeb wspólnoty oraz dążenie do ich zaspokajania

czyli zainteresowanie sprawami społeczności oraz poczucie
odpowiedzialności za jego dobro

Różnorodność w środowisku szkolnym

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

Wyciąg z preambuły ustawy o systemie oświaty

Szkoła winna zapewnić

każdemu uczniowi

warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do
wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich
w oparciu o zasady

- **solidarności**
- **demokracji**
- **tolerancji**
- **sprawiedliwości i wolności**

Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Dzieci uzdolnione

Art. 1. Ustawy o systemie oświaty

System oświaty zapewnia w szczególności:

5) opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwianie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych

Art. 71 b ustawy o systemie oświaty

6) opiekę nad uczniami szczególnie uzdolnionymi poprzez umożliwianie realizowania indywidualnych programów nauczania oraz ukończenia szkoły każdego typu w skróconym czasie

Art. 66 ustawy o systemie oświaty

Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi to także dzieci uzdolnione

Każde dziecko wymaga indywidualnego podejścia i analizy rozwoju w poszczególnych strefach:

☐ intelektualno – poznawczej

☐ społecznej i emocjonalnej

i u każdego rozkład tych potrzeb będzie inny

**Dzieci objęte
kształceniem
specjalnym**

**Dzieci
uzdolnione**

Dzieci cudzoziemskie

Polskie dzieci powracające z zagranicy

Art. 94 a ustawy o systemie oświaty

1. Osoby niebędące obywatelami polskimi korzystają z nauki i opieki w publicznych przedszkolach, a podlegające obowiązkowi szkolnemu korzystają z nauki i opieki w publicznych szkołach podstawowych, gimnazjach, publicznych szkołach artystycznych oraz w placówkach, w tym placówkach artystycznych, na warunkach dotyczących obywateli polskich.

Prawo do nauki języka polskiego , zajęć wyrównawczych

Edukacja dzieci uchodźców to obowiązek kraju, w którym się znalazły

- ☐ To szansa na udaną integrację ze społeczeństwem, w którym przyszło im żyć
- ☐ To okazja do budowania przyjaznego dla wszystkich środowiska szkolnego
- ☐ To okazja do przygotowania uczniów do życia w świecie różnorodnym kulturowo

Polskie dzieci powracające z zagranicy

1. Przyjmowane do szkół na podstawie świadectw - uznawalność świadectw – bez nostryfikacji
2. Przystosowanie się dziecka do nowych wymagań i warunków uczenia się
3. Uczniowie powracający z zagranicy mają prawo do
 - ☐ dodatkowej, bezpłatnej nauki języka polskiego
 - ☐ mogą korzystać z dodatkowych zajęć wyrównawczych w zakresie przedmiotów nauczania organizowanych przez organ prowadzący szkołę
 - ☐ różnice programowe z zajęć edukacyjnych realizowanych w klasie, do której uczeń przechodzi, są uzupełniane na warunkach ustalonych przez nauczycieli prowadzących dane zajęcia

Zadania administracji rządowej i samorządowej w budowaniu spójności społecznej

**Tworzenie prawa
umożliwiającego
skuteczną pomoc**

**Tworzenie skutecznych
instrumentów
finansowania**

**Budowanie lokalnej
spójności społecznej
Szkoły jako lokalne
instytucje budujące
kapitał społeczny**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

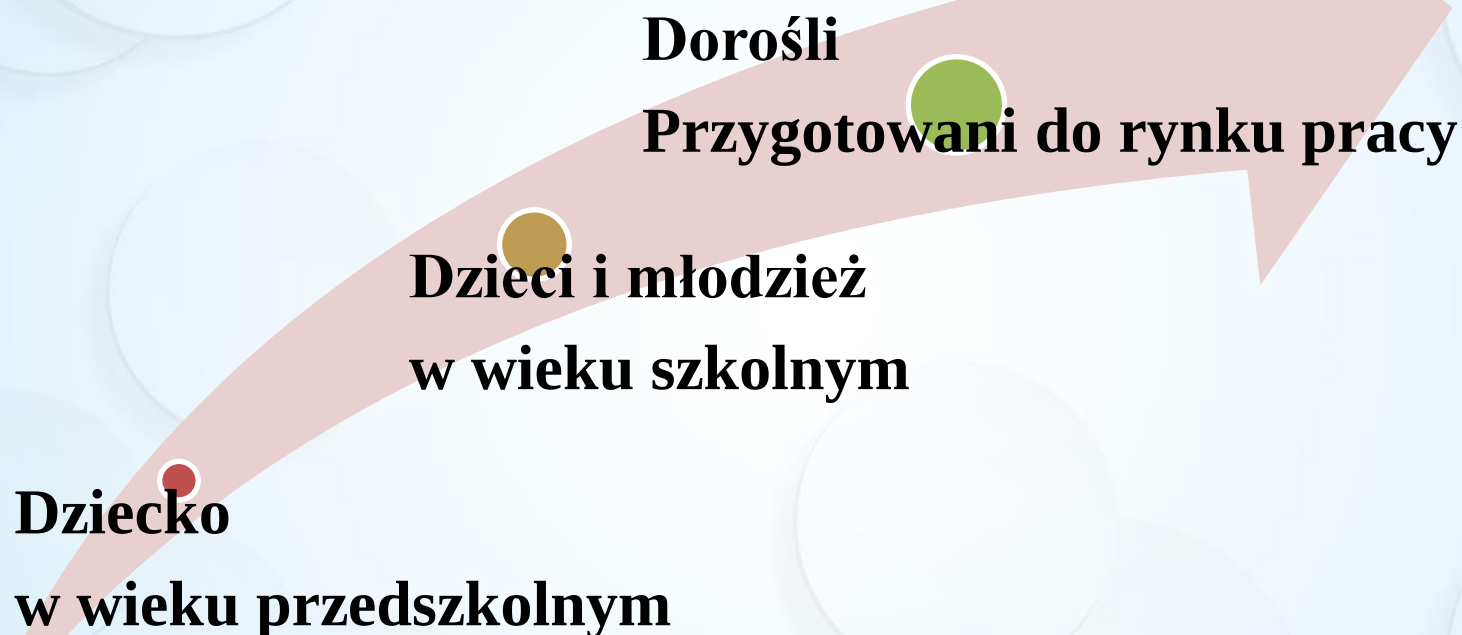
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II**

Rola lokalnych systemów oświaty w budowaniu spójności społecznej

Samorząd lokalny to wspólnota mieszkańców

Zadania związane z różnorodnością w szkole widziane oczami samorządowca

Aspekt prawny

Czy otoczenie prawne sprzyja skutecznemu integrowaniu dzieci w środowisku szkolnym

Aspekt finansowy

Czy instrumenty finansowania są adekwatne do prowadzenia skutecznego włączenia do środowiska szkolnego i lokalnego dzieci z obszaru różnorodności

Aspekt społeczny

Czy lokalna społeczność ma potencjał do rozwiązywania społecznych problemów wynikających z różnorodności

Szanse i zagrożenia dla oświaty samorządowej wynikających z różnorodności

Szanse

- ☐ Budowanie społecznej świadomości i akceptacji dla różnorodności
- ☐ Wyzwalanie społecznych inicjatyw i aktywności w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego
- ☐ Budowanie wewnętrznej integracji szkoły poprzez aktywizację samorządów uczniowskich i rad rodziców do nowych zadań

Zagrożenia / Czego potrzebujemy by zadania wynikające z różnorodności realizować

- ☐ Wzrost kosztów ponoszonych na oświatę w JST
- ☐ Udzielanie pomocy w minimalnym wymiarze - skutkiem czego problemy się nawarstwiają

Szanse i zagrożenia dla oświaty samorządowej wynikających z różnorodności

Szanse

- ☐ Szkoła stanie się ośrodkiem integracji społecznej budującym kapitał społeczny w środowisku lokalnym
- ☐ Szkoła może być łącznikiem zadań oświatowych i zadań JST wobec mieszkańców z obszaru różnorodności
- ☐ Nauczyciele zaakceptują różnorodność odbiorców edukacji i konieczność dostosowania pracy szkoły do ich potrzeb

Czego potrzebujemy...

- ☐ Jasnych precyzyjnych przepisów – koszyk usług dla każdej różnorodności powiązany z adekwatnymi instrumentami finansowania
- ☐ Programów pracy z dziećmi uzdolnionymi
- ☐ Zmian w systemie kształcenia nauczycieli tak by nauczyciele wchodzący do zawodu byli przygotowani do pracy z dziećmi z obszaru różnorodności

Podstawowe dylematy funkcjonowania samorządu

- ☐ Samorząd dostawcą usług publicznych czy podmiotem odpowiedzialnym za jakość życia mieszkańców?
- ☐ Samodzielność samorządu czy silny nadzór państwowy nad jego funkcjonowaniem?
- ☐ Zadania publiczne realizowane przez samorząd powinny mieć charakter zadań zleconych czy zadań własnych?
- ☐ Menedżerski czy obywatelski model zarządzania w JST?

Bibliografia

1. IBE- Raport o stanie edukacji 2010 – Społeczeństwo w drodze do wiedzy - rozdział 7. Edukacja a spójność społeczna
2. <http://eduentuzjasci.pl/publikacje-ee-lista/raporty/150-raport-o-stanie-edukacji/1052-raport-o-stanie-edukacji>
3. Kazimierz W. Friske - Dialog wokół wykluczenia Społecznego – z Kraju w obliczu dialogu
<http://rszarf.ips.uw.edu.pl/uiws/frieske.pdf>